

Södertörns högskola
Rektor

Juridiska avdelningen
Pontus Kyrk
BESLUT

2004-10-05
Reg.nr 31-1806-04

Södertörns högskolas handläggning av ett anställningsärende

Bakgrund

I en skrivelse till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) överklagade N N Södertörns högskolas beslut anslaget den 16 december 2003 att anställa X X som högstadieladjunkt i fysik, matematik och statistik fr.o.m. 2004-01-01 och tills vidare dock längst t.o.m. 2004-06-30 (dnr 622/22/2003). N N återkallade därefter överklagandet och begärde att hans skrivelser i ärendet skulle överlämnas till Högskoleverket. ÖNH överlämnade härefter ärendet till Högskoleverket. Högskoleverket har från ÖNH inhämtat att X X till att börja med anställdes av Södertörns högskola som högstadieladjunkt för tiden den 1 juni – 30 november 2003 i ett beslut fattat den 26 maj 2003. N N har i skrivelser till ÖNH och Högskoleverket, såsom Högskoleverket får uppfatta det, anfört bl.a. följande.

1. X X anställdes på grund av att han är god vän med inflytelserika personer vid Södertörns högskola. Han anställdes trots att det fanns ett flertal andra sökande till anställningen som var bättre meriterade. Av de sökande valdes, förutom X X och honom själv, två andra sökande ut för intervju. Alla som intervjuades hade en bakgrund som påminde om X Xs. Ett tiotal yngre sökande med doktorsexamen, i flera fall påbyggd med akademiska meriter, förbigicks helt. Intervjuerna var farsartade och helt och hållet ”pro forma”, de var inte seriöst menade, då utgången var given. Anställningsbeslutet från den 26 maj 2003 var även det felaktigt då anställningen aldrig hade ledigkunnigjorts.
2. X X anställdes trots att han egentligen inte var behörig. Han har avslutat studier om 177 poäng. För att bli behörig krävs det examen från grundläggande högstadielutbildning, vilket X X saknar. Det krävs för honom ytterligare 3 poäng för att kunna erhålla en civilingenjörsexamen. Han anser att X X farit med osanning i sin ansökan om anställning då han

under rubriken utbildning skrivit ”avslut av civilingenjörsutbildning (teknisk fysik) 2002-2003”.

3. Han anser att utformningen i ledigkungalörelsen ”skräddarsyddes” för att passa X X. Vidare utlystes anställningen under kortare tid än två veckor. Han anser även att högskolan brutit mot 4 kap. 17 § högskoleförordningen då högskolan inte beslutat om vilka olika bedömningsgrunder som skall användas och hur de skall vägas mot varandra. Högskolan har vidare brutit mot 4 kap. 26 § högskoleförordningen vad gäller kravet att fakultetsnämnden eller motsvarande organ skall föreslå den sökande som främst bör komma ifråga för anställningen. Enligt samma bestämmelse skall det även av förslaget framgå hur föreslagen sökandes såväl vetenskapliga som pedagogiska skicklighet har beaktats. Högskolan har även brutit mot sin egen anställningsordning då anställningen av X X inte föregåtts av något sakkunnigförfarande.

Utredning

Södertörns högskolas yttrande

Högskoleverket har anmodat Södertörns högskola att yttra sig över N Ns skrivelser.

Södertörns högskola har genom sin personalchef anfört följande.

/.../

1. Sammanfattning

I oktober 2003 inledde högskolan en rekryteringsprocess avseende en tidsbegränsad anställning som högskoleadjunkt i fysik, matematik och statistik till avdelningen för Naturvetenskap. Processen resulterade i att X X erbjöds anställning fr.o.m. 2004-01-01 och tillsvi vidare, dock längst t.o.m. 2004-06-30. Beslutet anslogs 2003-12-16 och beskedet med överklagandehänvisning skickades till de övriga sökanden samma datum. Beslutet överklagades till överklagandenämnden för högskolan av N N den 26 december 2003. Den 12 april 2004 återkallade N N sitt överklagande och begärde att Överklagandenämnden för högskolan skulle överlämna ärendet till Högskoleverket för tillsyn, vilket också skedde.

N N har i sina skrivelser haft synpunkter bl.a. på hur Södertörns högskola har handlagt anställningsärendet. Högskoleverket vill att Södertörns högskola yttrar sig över hans skrivelser.

En summering av rekryteringsprocessen, inklusive kommentarer angående N Ns skrivelser, följer nedan.

I dagsläget har beslut fattats om att på nytt utannonsera anställningen externt med en tydlig anställningsprofil/annons. Detta för att undanröja allt tvivel om att processen inte skulle ha skötts korrekt och att det generellt är verksamhetens behov samt kvaliteten på undervisningen på aktuella kurser som styr beslut om vem som ska anställas.

2. Bakgrund till rekryteringsprocessen

Under senvåren 2003 beslöt den Naturvetenskapliga avdelningen att avsluta avtalet om köp av undervisning från KTH. Genom att frigöra tidigare avtalsbundna medel för lärartjänster fick

avdelningen möjlighet att anställa egen personal för att omstrukturera vissa utbildningar samt starta nya utbildningsprojekt. De nya utbildningar som skulle startas var på en mycket grundläggande nivå, delvis högskoleförberedande kurser och delvis kurser på A-nivå.

X X som är en adjunkt med lång undervisningserfarenhet från gymnasieskolan projektanställdes 2003-06-01 för sex månader. Det arbete som X X utförde under sommaren 2003, då tre nya kurser utvecklades och tre kursplaner fastställdes resulterade i en förbättring av utbildningen som genomfördes under hösten 2003 samt en positiv prognos även för utvecklingen avseende vårterminen 2004.

3. Rekryteringsprocessen

I oktober 2003 inledde högskolan en rekryteringsprocess avseende en tidsbegränsad anställning som skulle sträcka sig till vårterminens slut av en högskoleadjunkt i fysik, matematik och statistik till avdelningen för Naturvetenskap (dnr 622/22/2003). Osäkerheten kring studenttillströmningen samt den ekonomiska situationen för den Naturvetenskapliga avdelningen vid denna tidpunkt var stor. En översyn av hela avdelningens verksamhet med syfte att ta fram förslag till omstrukturering pågick dels av externa utvärderare dels av en intern omstruktureringsgrupp. Mot denna bakgrund gavs endast kortsiktiga planeringsförutsättningar avseende personalbehovet vid avdelningen.

Anställningsprofilen som låg till grund för annonsen utgick från verksamhetens behov under de kommande sex månaderna avseende utbildningsinsatser, framför allt på en mycket grundläggande nivå, därav valet av att anställa en adjunkt istället för en lektor. Vid avdelningen finns i dagsläget ca 30 professorer och lektorer som samtliga har anställts genom externa utannonseringar av lektorat med sakkunnigförfarande som underlag för bedömning, därutöver finns endast en adjunkt (som är tillsvidare anställd) utöver X X.

Vid genomgång av detta ärende kan konstateras att anställningsprofilen annonsen borde ha varit tydligare formulerad avseende behörighetskrav för anställning som adjunkt enligt HF 9 § samt att bedömningsgrunderna skulle ha angetts i prioriteringsordning för att underlätta utvärderingen av de sökande. Undervisningserfarenhet på grundläggande nivå från gymnasie- eller högskoleutbildning skulle ha angetts som den högst värderade meriten.

Anställningen ledigkungjordes genom att annonsen anslogs på högskolans officiella anslagstavla samt lades ut på högskolans externa hemsida under rubriken Lediga jobb den 21 oktober samt utannonserades via Arbetsförmedlingen den 23 oktober med sista ansökningsdag den 5 november. Ansökningstiden sträckte sig därmed över tre kalenderveckor. Det stora antalet sökande, ca 30 personer, visar att annonsen har nått ut tillräckligt för att säkerställa konkurrens och kvalitet vid urvalet.

En rekryteringsgrupp bestående av programansvarig samt studierektor gjorde urvalet samt genomförde intervjuerna. Majoriteten av de sökande ansågs tillräckligt kvalificerade avseende vetenskaplig meritering. Det avgörande för vilka som kallades till intervju blev därför erfarenhet från undervisning på gymnasialnivå och/eller grundläggande högskolenivå. Resultatet blev att fyra personer kallades till intervju, samtliga med lång undervisningserfarenhet.

De fyra intervjuerna genomfördes samtliga med utgångspunkt att få ett visst antal frågeområden besvarade. Rekryteringsgruppen rangordnade därefter var för sig de fyra som intervjuats. Resultatet var att bägge bedömde X X som mest lämpad för den aktuella anställningen samt

att N N, efter intervjuerna, rangordnades på fjärde plats (bilaga underlag för intervjuer).

Angående X X behörighet kan konstateras att han har poäng vid KTH som bedöms motsvara grundläggande högskoleexamen på kandidatnivå, tre poäng saknas för att civilingenjörsexamen ska kunna tas ut, studieintyg bifogas. Därutöver har X X mångårig erfarenhet av undervisning på gymnasienivå, han har även visat mycket goda resultat av undervisning på aktuella kurser som genomfördes under hösten 2003.

Processen resulterade i att X X erbjöds anställning fr.o.m. 2004-01-01 och tillsvidare, dock längst t.o.m. 2004-06-30. Beslutet som fattades av den administrativa chefen Eilert Karpberg efter föredragning från rekryteringsgruppen anslogs 2003-12-16 och beskedet med överklagande hänvisning skickades till de övriga sökanden samma datum. Beslutet överklagades till Överklagandenämnden för högskolan av N N den 26 december 2003. Under våren har såväl Eilert Karpberg samt rektor Ingela Josefson lämnat yttrande angående överklagandet till överklagandenämnden för högskolan (bifogas). X X har även erbjudits, men avböjt, att inkomma med yttrande i ärendet. Den 12 april 2004 återkallade N N sitt överklagande och begärde att Överklagandenämnden för högskolan skulle överlämna ärendet till Högskoleverket för tillsyn, vilket också skedde.

4. Fortsatt process

I dagsläget har beslut fattats att på nytt utannonsera anställningen externt med en tydlig anställningsprofil/annons. Detta för att undanröja allt tvivel om att processen inte skulle ha skötts korrekt och att det generellt är verksamhetens behov samt kvaliteten på undervisningen på aktuella kurser som styr beslut om vem som ska anställas. Avsikten är att inledningsvis anställa en adjunkt på överenskommen tidsbegränsad anställning i tolv månader (enligt LAS 5 a §), med möjlighet till tillsvidare anställning. Beslut om tillsvidare anställning beror på den ekonomiska situationen vid avdelningen.

Vad som i övrigt har anförts av N N i hans skrivelser anses härmed genom ovanstående besvarat./.../

N Ns yttrande

N N har i yttrande anført bl.a. följande. Personalchefen skriver i sitt yttrande att X X erbjöds anställning fr.o.m. 2004-01-01 och tillsvidare dock längst t.o.m. 2004-06-30. Enligt uppgift från Södertörns högskola är dock X X vikarie på den numera utlysta adjunktstjänsten till den 31 oktober 2004. Enligt anställningsannonsen gick ansökningstiden ut den 4 augusti 2004. Frågan är varför högskolan drar ut rekryteringsprocessen till den 31 oktober 2004. Varför ledigkunjordes inte anställningen redan i juni så att rekryteringsprocessen var avslutad till terminsstarten? Personalchefens yttrande till Högskoleverket var daterat den 10 juni och beslutet var då enligt henne fattat "att på nytt utannonsera anställningen externt". X X kommer alltså att vikariera på den utlysta anställningen till den 31 oktober. Tror någon verkligen att högskolan efter detta datum plötsligt "mitt i terminen" byter lärare? Mot denna bakgrund ifrågasätter han även handläggningen av den numera utlysta anställningen med dnr 498/22/2004.

Övrig utredning

Enligt uppgifter från Södertörns högskola tillämpar högskolan inte ett sakkunnigförfarande om den utlysta anställningen enbart avser anställning som högskoleadjunkt. Det som anges i anställningsordningen (3.9) avser de fall där anställningen är utlyst som högskoleadjunkt/högskolelektor, vilket inte var fallet i nu aktuellt ärende.

Högskoleverkets bedömning

Bedömningen är numrerad i enlighet med den ordning som har angivits under rubriken bakgrund.

1. Anställningsbeslut av en adjunkt vid en statlig högskola kan jämlikt 12 kap. 2 § 1 högskoleförordningen (1993:100) överklagas till ÖNH. Högskoleverket kan därför inte uttala sig i frågan om vem Södertörns högskola skulle ha anställt. Högskoleverket finner inte skäl att utreda om det skulle ha förelegat någon omständighet som skulle kunna ha ansetts grunda jäv enligt förvaltningslagen (1986:223) och om denna omständighet i sådant fall påverkat utgången i ärendet. Vad gäller anställningsbeslutet från den 26 maj 2003 har detta beslut redan prövats av ÖNH (se beslut 2003-12-12, reg.nr 24-845-03). Nämnden kom i detta beslut fram till att anställningen borde ha ledigkunnjorts då den avsåg en anställning som inte var kortare än 6 månader.

Vad som förevarit under N Ns intervju råder det delade meningar om och verket finner inte skäl att vidare utreda denna fråga.

2. X Xs behörighet till anställningen.

4 kap. 9 § första stycket högskoleförordningen (1993:100) har följande lydelse.

Behörig att anställas som adjunkt är den som har

1. avlagt examen från grundläggande högskoleutbildning eller har motsvarande kompetens,
2. genomgått högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, samt
3. visat pedagogisk skicklighet.

Frågan om X X var behörig till anställningen eller inte är också en fråga som vid ett överklagande skulle kunna prövas av ÖNH. Vad som bör noteras är dock det andra ledet i bestämmelsens första stycke 1; motsvarande kompetens. ÖNH har i ett avgörande inte ifrågasatt ett lärosätes bedömning av motsvarande kompetens vad gäller frågan om behörighet (se beslut 2002-12-13, reg.nr 24-909-02). Enligt yttrandet från Södertörns högskola ansåg högskolan att X X hade poäng från KTH som gav honom motsvarande kompetens. Prövningen av en sökandes behörighet görs i första hand av respektive lärosäte och Högskoleverket har inte befogenhet att uttala sig om detta.

3. N N synes vara av den uppfattningen att en anställning som lärare vid Södertörns högskola från första början varit "vikt" för X X.

Det ligger i sakens natur att det är mycket svårt att utreda huruvida en anställning anpassats för en särskild person. Utredningen i ärendet ger inte heller något entydigt svar om så varit fallet i förevarande ärende. Högskoleverket kan därför inte uttala sig om detta. Det bör dock givetvis inte förekomma att en anställning anpassas för att passa den som för närvarande innehar en tidsbegränsad anställning genom att t.ex. förlägga tiden för anställningens början mitt under en pågående termin utan att ha godtagbara skäl härtill.

Högskoleverket finner inte skäl att uttala sig om den kommande anställningen som högskoleadjunkt i fysik, matematik och statistik (dnr 498/22/2204), då anställningsprocessen ännu inte är avslutad. Anställningsbeslutet kan vidare överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Vad gäller frågan om Södertörns högskola i sitt anställningsförfarande skulle ha brutit mot 4 kap. 17 § högskoleförordningen har högskolan i sitt yttrande medgett att anställningsprofilen/annonsen borde ha varit tydligare formulerad avseende behörighetskrav för anställning som adjunkt och att bedömningsgrunderna skulle ha angetts i prioriteringsordning för att underlätta utvärderingen av de sökande. Undervisningserfarenhet på grundläggande nivå från gymnasie- eller högskoleutbildning skulle enligt högskolans yttrande också ha angetts som den högst värderade meriten. Högskoleverket finner därför inte skäl att vidare uppehålla sig vid denna fråga.

Det finns inget krav på ett sakkunnigförfarande i högskoleförordningen vid anställning av adjunkter såsom det finns för t.ex. anställning av lektorer. Av Södertörns högskolas anställningsordning (3.9) framgår att i de fall ansökan gäller högskoleadjunkt alternativt högskolelektor skall sakkunnigförfarandet tillämpas. I förevarande ärende avsågs enbart anställning som högskoleadjunkt. Högskolan har således inte frångått sin egen anställningsordning

Vad gäller frågan om Södertörns högskola har brutit mot 4 kap. 26 § högskoleförordningen så följer av 4 kap. 20 § samma förordning att denna bestämmelse inte avser anställning av adjunkter. Högskolan har således inte brutit mot denna bestämmelse.

Med dessa besked avslutas ärendet.

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2004-10-05

Reg.nr 31-1806-04

Sid 7

Beslutet har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk i närvaro av verksjuristen Barbro Molander.

Annica Lindblom

Pontus Kyrk